



**KANCELARIA  
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI  
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 9 lipca 2020 r.

BADK.DPK.133.88.2020

<b>P10-55/20</b>	Data wpływu petycji 25 i 26 kwietnia 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 30 czerwca 2020 r.

**KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO,  
KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY,  
PRAWO O RUCHU DROGOWYM,  
KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH**

**TEMAT**

**ZMIANY PORZĄDKUJĄCE PRZEPISY**

**WNOSZĄCY PETYCJE:** petycje indywidualne

Sebastian Adamowicz

**PRZEDMIOT PETYCJI:**

Autor petycji wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, w celu zmiany ustaw:

1) z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – zmiana treści:

- art. 598, 646, 661, 938 dodanie § 3 do każdego z tych artykułów wyrazów: „Na postanowienie o skazaniu na grzywnę przysługuje zażalenie”,

- w art. 784 po wyrazach „organu administracji państwowej” dodać wyrazy „albo jednostki samorządu terytorialnego”, a w art. 785 po wyrazach „organy państwowe” dodać wyrazy „albo jednostki samorządu terytorialnego”,

- w art. 1050 § 2 wyrazy „w myśl paragrafu poprzedzającego” zastąpić „w myśl § 1”;

2) z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – zmiana art. 47 § 1 polegająca na zastąpieniu użytego po raz drugi wyrazu „lub” wyrazem „albo”;

3) z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym – zmiana art. 30 § 1 pkt 1 lit. a polegająca na zastąpieniu w tym przepisie wyrazu „lub” wyrazem „albo”;

4) z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych – zmiana art. 213 § 1 polegająca na zastąpieniu w tym przepisie wyrazu „lub” wyrazem „albo”.

**UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:**

Autor petycji wskazuje, że Kodeks postępowania cywilnego w kilku przepisach przewiduje nałożenie grzywny, jednak na postanowienia to nie służy zażalenie. Zdaniem autora petycji nie wydaje się zasadne, aby postanowienia te były niezaskarżalne. Nie przysługuje na nie zażalenie, gdyż w postępowaniu nieprocesowym i egzekucyjnym istnieją odrębne przepisy o zażaleniach, wyłączające stosowanie przepisów o procesie w art. 13 § 2.

Ponadto, art. 784 i 785 nie uwzględniają przywrócenia samorządu terytorialnego, a w 2019 r. przy dodaniu w art. 1050 § 1<sup>1</sup> zapomniano zmienić § 2.

W odniesieniu do pozostałych wnioskowanych zmian, w ocenie autora petycji, przepisy wymienionych ustaw zawierają błędy w zakresie użycia spójnika. Pierwsza z regulacji pozwala małżonkom na ustanowienie jednocześnie rozdzielności majątkowej i rozdzielności majątkowej z wyrównaniem dorobków. Druga nakazuje wyłączenie jednego rodzaju swiateł albo obu jednocześnie (z uwagi na znaczenie spójnika „lub”) albo znowu obu jednocześnie. Trzecia pozwala na powołanie rady nadzorczej albo komisji rewizyjnej w spółce z o.o. albo obu organów znowu z uwagi na znaczenie wyrazu „lub” albo znowu obu organów. Przy okazji istnienie komisji rewizyjnej w spółce z o.o. budzi wątpliwości.

Zdaniem autora petycji zmiany zaproponowane w petycjach mają charakter porządkujący i są istotne, gdyż usuwają absurdalność przepisów.

**STAN PRAWNY:**

**Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego** (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.) stanowi:

- w **art. 13 § 2**, że przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w niniejszym kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej;

- w **art. 598 § 1**, że sąd opiekuńczy może wymierzyć grzywnę osobie, która uchyla się od objęcia opieki. W § 2 - sąd opiekuńczy może wymierzyć grzywnę opiekunowi, który nie wykonuje zarządzeń sądu opiekuńczego. Jeżeli zarządzenie zostanie wykonane, grzywna jeszcze nieuiszczona może być umorzona;

- w **art. 646 § 1**, że osoba, u której znajduje się testament, jest obowiązana złożyć go w sądzie spadku, gdy dowie się o śmierci spadkodawcy, chyba że złożyła go u notariusza. § 2. Kto bezzasadnie uchyla się od wykonania powyższego obowiązku, ponosi odpowiedzialność za wynikłą stąd szkodę. Ponadto sąd spadku może na uchylającego się grzywnę;

- w **art. 661 § 1** wskazuje: kto dowie się o śmierci spadkodawcy oraz o tym, że treść testamentu ustnego nie została spisana, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym sąd spadku oraz podać imiona, nazwiska i adresy świadków testamentu, jeżeli okoliczności te są mu znane. Ponadto, w § 2 stanowi: kto nie dopełnia obowiązku przewidzianego w paragrafie poprzedzającym, odpowiada za wynikłą stąd szkodę, nadto sąd spadku może wymierzyć mu grzywnę;

- **art. 784** w aktualnym brzmieniu określa, że dla uzyskania klauzuli wykonalności tytułu pochodzącego od organu administracji państwowej lub sądu szczególnego, który sam nie nadaje klauzuli, wierzyciel złoży sądowi w razie potrzeby oprócz tytułu także ich zaświadczenie, że tytuł podlega wykonaniu;

- **art. 785** wskazuje, że jeżeli do uzyskania klauzuli wykonalności potrzebne jest zaświadczenie lub dokument, które według ustawy organy państwowe obowiązane są wydać dłużnikowi, wierzyciel może również żądać ich wydania. Gdy wierzyciel nie może uzyskać zaświadczenia lub dokumentu albo gdy chodzi o nadanie klauzuli z urzędu, wydanie ich zarządza sąd;

- **art. 938 § 1**: zarządca odpowiada za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego

wykonywania obowiązków. Zgodnie z § 2 zarządca, który bez usprawiedliwionej przyczyny nie złożył w oznaczonym terminie przepisane sprawozdania lub nie wykonał innych przez sąd wydanych poleceń, może być skazany na grzywnę;

- **art. 1050 § 1** wskazuje, że jeżeli dłużnik ma wykonać czynność, której inna osoba wykonać za niego nie może, a której wykonanie zależy wyłącznie od jego woli, sąd, w którego okręgu czynność ma być wykonana, na wniosek wierzyciela po wysłuchaniu stron wyznaczy dłużnikowi termin do wykonania i zagrozi mu grzywną na wypadek, gdyby w wyznaczonym terminie czynności nie wykonał. W myśl § 1<sup>1</sup> w sprawach z zakresu prawa pracy wierzyciel może złożyć wniosek, o którym mowa w § 1, do sądu właściwości ogólnej dłużnika albo do sądu, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, albo do sądu, w okręgu którego znajduje się zakład pracy. Zgodnie z § 2 jeżeli wykonanie czynności wymaga wydatków pieniężnych lub dostarczenia materiałów, a obowiązek dostarczenia ich ciąży na wierzycielu, sąd przystąpi do egzekucji w myśl paragrafu poprzedzającego dopiero po wykazaniu przez wierzyciela, że dokonał czynności, od których zależy obowiązek dłużnika, chyba że tytuł egzekucyjny zawiera w tym względzie inne zarządzenie. Na mocy § 3 po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego dłużnikowi do wykonania czynności, sąd na wniosek wierzyciela nałoży na dłużnika grzywnę i jednocześnie wyznaczy nowy termin do wykonania czynności, z zagrożeniem surowszą grzywną.

**Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy** (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086 ze zm.) w **art. 47 § 1** stanowi, że małżonkowie mogą przez umowę zawartą w formie aktu notarialnego wspólnie ustawową rozszerzyć lub ograniczyć albo ustanowić rozdzielność majątkową lub rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków (umowa majątkowa). Umowa taka może poprzedzać zawarcie małżeństwa.

**Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym** (Dz. U. z 2020 r. poz. 110 ze zm.) w **art. 30 ust. 1** stanowi, że kierujący pojazdem jest obowiązany zachować szczególną ostrożność w czasie jazdy w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza, spowodowanej mgłą, opadami atmosferycznymi lub innymi przyczynami, a ponadto:

1) kierujący pojazdem silnikowym jest obowiązany:

- włączyć światła mijania lub przeciwmgłowe przednie albo oba te światła jednocześnie,

- poza obszarem zabudowanym podczas mgły dawać krótkotrwałe sygnały dźwiękowe w czasie wyprzedzania lub omijania;

2) kierujący innym pojazdem niż pojazd, o którym mowa w pkt 1, jest obowiązany:

- włączyć światła, w które pojazd jest wyposażony,
- korzystać z pobocza drogi, a jeżeli nie jest to możliwe, jechać jak najbliżej krawędzi jezdni i nie wyprzedzać innego pojazdu.

**Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych** (Dz. U. z 2019 r. poz. 505 ze zm.) w **art. 213 § 1** wskazuje, że umowa spółki może ustanowić radę nadzorczą lub komisję rewizyjną albo oba te organy.

#### **DZIAŁANIA POWIĄZANE:**

Zgodnie z art. 598 Kodeksu postępowania cywilnego, dalej k.p.c., sąd opiekuńczy może wymierzyć grzywnę osobie, która uchyla się od objęcia opieki. Na mocy § 2 wskazanego przepisu, sąd opiekuńczy może wymierzyć grzywnę opiekunowi, który nie wykonuje zarządzeń sądu opiekuńczego. Jeżeli zarządzenie zostanie wykonane, grzywna jeszcze nieuiszczona może być umorzona.

Zgodnie z poglądami prezentowanymi w piśmiennictwie, każdy, kogo sąd opiekuńczy ustanowi opiekunem, jest obowiązany objąć opiekę. Z ważnych powodów sąd może go jednak zwolnić od tego obowiązku. Uchylenie się od objęcia opieki i złożenia przyrzeczenia może skutkować wymierzeniem grzywny, której wielkość określa art. 163 § 1 w zw. z art. 13 § 2. Jest to więc kwota do 3 000 zł. Jak uważa się w doktrynie, postanowienie o wymierzeniu grzywny może być uchylone lub zmienione, jeżeli wymaga tego dobro osoby pozostającej pod opieką (art. 577). Sąd opiekuńczy może także (z urzędu lub na wniosek) umorzyć wymierzoną, a nieuiszczoną jeszcze grzywnę, jeżeli zarządzenie, będące powodem wymierzenia grzywny, zostało przez opiekuna wykonane (art. 598 § 2). Nie jest to jednak możliwe w sytuacji przewidzianej w § 1 tegoż artykułu<sup>1</sup>. Wprawdzie art. 598 § 1 k.p.c. nie przewiduje umorzenia wymierzonej, lecz nieuiszczonej jeszcze grzywny, to jednakże postanowienie o jej nałożeniu może być uchylone na podstawie art. 577 k.p.c. Postanowienie podlega wykonaniu w trybie określonym w art. 578 k.p.c. Skoro przepis art. 598 k.p.c. nie określa wysokości grzywny, a także dalszych kwestii związanych z jej nakładaniem i ściąganiem, stosuje się art. 163 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wymierzenie grzywny w sytuacji określonej w art. 598 § 2 k.p.c. jest fakultatywne. Wymierzona grzywna może być umorzona, jeżeli zarządzenie zostało wykonane, a grzywna jeszcze nieuiszczona. Na postanowienie o wymierzeniu grzywny przysługuje

<sup>1</sup> Jakubecki A. (red.), Bodio J., Demendecki T., Marcewicz O., Telenga P., Wójcik M.P., Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz do art. 1-729, WKP, 2017.

zażalenie (art. 394 § 1 pkt 5 k.p.c.)<sup>2</sup>.

Zgodnie z art. 646 § 1 k.p.c., osoba, u której znajduje się testament, jest obowiązana złożyć go w sądzie spadku, gdy dowie się o śmierci spadkodawcy, chyba że złożyła go u notariusza. W myśl § 2 kto bezzasadnie uchyla się od wykonania powyższego obowiązku, ponosi odpowiedzialność za wynikłą stąd szkodę. Ponadto sąd spadku może nałożyć na uchylającego się grzywnę. Jako podstawę cywilnoprawnej odpowiedzialności osoby bezzasadnie uchylającej się od obowiązku wydania testamentu wskazuje się art. 415 k.c. Stąd też poszkodowany może dochodzić odszkodowania w drodze samodzielnego postępowania procesowego, przy czym obciąża go dowód wykazania istnienia szkody i jej wysokości, związku przyczynowego oraz winy zobowiązanego. Niezależnie od powyższego sąd spadku z urzędu może nałożyć grzywnę, na podstawie art. 163 § 1 w zw. z art. 13 § 2, na uchylającego się bezzasadnie od złożenia testamentu<sup>3</sup>.

Kodeks postępowania cywilnego w art. 661 § 1 stanowi, że kto dowie się o śmierci spadkodawcy oraz o tym, że treść testamentu ustnego nie została spisana, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym sąd spadku oraz podać imiona, nazwiska i adresy świadków testamentu, jeżeli okoliczności te są mu znane. § 2 Kto nie dopełnia obowiązku przewidzianego w paragrafie poprzedzającym, odpowiada za wynikłą stąd szkodę, nadto sąd spadku może wymierzyć mu grzywnę. W literaturze przedmiotu, również jak przy powyżej prezentowanym przepisie, za podstawę cywilnoprawnej odpowiedzialności osoby niedopełniającej obowiązku, o którym mowa w art. 661 § 1, uznaje się art. 415 k.c. Stąd też poszkodowany może dochodzić odszkodowania w drodze samodzielnego postępowania procesowego, przy czym obciąża go dowód wykazania istnienia szkody i jej wysokości, związku przyczynowego oraz winy zobowiązanego. Ponadto sąd spadku z urzędu może nałożyć grzywnę na uchylającego się od spełnienia wskazanego obowiązku na podstawie art. 163 § 1 w zw. z art. 13 § 2. Do testamentu ustnego, którego treść nie została spisana, nie ma zastosowania art. 654<sup>4</sup>.

Komentowana ustawa Kodeks postępowania cywilnego w art. 938 § 1 stanowi, że zarządca odpowiada za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków. W myśl § 2 zarządca, który bez usprawiedliwionej przyczyny nie złożył w oznaczonym terminie przepisane sprawozdania lub nie wykonał innych przez sąd wydanych poleceń, może być skazany na grzywnę. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem

<sup>2</sup> Art. 598 k.p.c. T. III red. Marciniak 2020, wyd. 1/Żyżnowski.

<sup>3</sup> Jakubecki A. (red.), Bodio J., Demendecki T., Marcewicz O., Telenga P., Wójcik M.P. ..., op. cit.;

<sup>4</sup> Jakubecki A. (red.), Bodio J., Demendecki T., Marcewicz O., Telenga P., Wójcik M.P. ..., op. cit.

orzecznictwa i doktryny dochodzenie odpowiedzialności odszkodowawczej zarządcy za szkody spowodowane nienależytym wykonywaniem obowiązków może nastąpić jedynie w drodze odrębnego procesu, a nie w ramach danego postępowania egzekucyjnego (por. wyrok SN z dnia 13 kwietnia 1966 r., II CR 24/66, LEX nr 5970). Potwierdza to omawiany przepis, który statuuje w § 1 cywilną odpowiedzialność zarządcy z art. 471 k.c. względem uczestników egzekucji z nieruchomości, ocenianą według kryterium należytej staranności (art. 472 k.c.). W literaturze podkreśla się, że od osobistej odpowiedzialności zarządcy z art. 938 § 1 należy odróżnić jego odpowiedzialność względem osób trzecich za zobowiązania zaciągnięte w ramach sprawowanego zarządu, za które zarządca odpowiada mieniem danej nieruchomości<sup>5</sup>. Dyscyplinujący charakter wymienionej grzywny nie wyłącza odjęcia zarządu z przyczyn określonych w art. 931 § 2, co może nastąpić w każdym czasie. Grzywnę wymierza się w kwocie do 5 000 zł (art. 163 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Na postanowienie sądu o ukaraniu grzywną przysługuje zażalenie (art. 394 § 1 pkt 5 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Od zażalenia pobiera się opłatę stałą w wysokości 40 zł (art. 22 pkt 2 k.s.c.u)<sup>6</sup>.

Ze względu na fakt, że autor petycji postuluje wprowadzenie zaskarżalności zażaleniem postanowienia o skazaniu na grzywnę na podstawie powyżej przedstawionych przepisów, należy wskazać jednocześnie, że Kodeks postępowania cywilnego w art. 13 § 1 wskazuje, że sąd rozpoznaje sprawy w procesie, chyba że ustawa stanowi inaczej. W wypadkach przewidzianych w ustawie sąd rozpoznaje sprawy według przepisów o postępowaniach odrębnych. Natomiast w § 2 wskazuje, że przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w niniejszym kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Jak wynika z art. 13 § 2 k.p.c., przepisy o procesie należy stosować odpowiednio do wszystkich pozostałych postępowań unormowanych w Kodeksie postępowania cywilnego. Przepisy te stosuje się zatem nie tylko do postępowania głównego (w sprawie, tj. nieprocesowego czy egzekucyjnego), ale również do postępowań o charakterze pomocniczym (takich jak zabezpieczające - art. 730 i n., czy klauzulowe - art. 776 i n.), a także do postępowań dotyczących wyłącznie zagadnień proceduralnych (ubocznych i wpadkowych)<sup>7</sup>. Przepisy o procesie - na mocy komentowanej regulacji - stosuje się do innych postępowań również w zakresie zaskarżania

<sup>5</sup> Jakubecki A. (red.), Bodio J., Demendecki T., Marcewicz O., Telenga P., Wójcik M.P.; Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom II. Art. 730-1217, LEX/el., 2019.

<sup>6</sup> Art. 938 k.p.c. T. IV red. Marciniak 2020, wyd. 1/Żyżnowski.

<sup>7</sup> Art. 13 k.p.c. T. IA red. Góra-Błaszczkowska 2020, wyd. 3/Muliński.

orzeczeń, o ile brak jest przepisów szczególnych regulujących postępowanie odwoławcze (apelacyjne, zażaleniowe) albo postępowanie przed SN. Jednakże przy stosowaniu unormowania dotyczącego procesu sąd powinien uwzględnić specyfikę środków zaskarżenia i tryb ich rozpoznawania w danym postępowaniu<sup>8</sup>.

W art. 394 § 1 k.p.c. wskazuje, że zażalenie do sądu drugiej instancji przysługuje na postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu pierwszej instancji i zarządzenia przewodniczącego, których przedmiotem jest:

1) zwrot pisma wniesionego jako pozew, z którego nie wynika żądanie rozpoznania sprawy;

2) zwrot pozwu;

3) odmowa odrzucenia pozwu;

4) przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu lub niższemu albo podjęcie postępowania w innym trybie;

5) zawieszenie postępowania i odmowa podjęcia zawieszzonego postępowania;

6) zwrot kosztów, określenie zasad ponoszenia przez strony kosztów procesu, zwrot opłaty lub obciążenie kosztami sądowymi - jeżeli strona nie składa środka zaskarżenia co do istoty sprawy.

W dalszej części petycji autor postuluje zmianę w art. 784 k.p.c., zgodnie z którym celem uzyskania klauzuli wykonalności tytułu pochodzącego od organu administracji państwowej lub sądu szczególnego, który sam nie nadaje klauzuli, wierzyciel złoży sądowi w razie potrzeby oprócz tytułu także ich zaświadczenie, że tytuł podlega wykonaniu. Autor proponuje uzupełnienie przepisu poprzez dodanie po wyrazach „organu administracji państwowej” dodać wyrazy „albo jednostki samorządu terytorialnego”. Zgodnie z poglądami prezentowanymi w literaturze przedmiotu, po zreformowaniu administracji publicznej, co nastąpiło 1 stycznia 1999 r., posługiwanie się pojęciem „organ administracji państwowej” nie jest adekwatne do obowiązującego stanu prawnego. Współcześnie kompetencje z zakresu administracji publicznej wykonują podmioty funkcjonujące w administracji rządowej i samorządowej, od organów tych podmiotów zatem pochodzą tytuły pozasądowe, o których mowa w komentowanym przepisie<sup>9</sup>. Tytuły takie

<sup>8</sup> Art. 13 k.p.c. T. IA red. Góra-Błaszczkowska 2020, wyd. 3/Muliński.

<sup>9</sup> por. G. Bieniek, H. Pietrkowski, Reprezentacja Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2006.



z reguły wykonywane są w trybie egzekucji administracyjnej, a tylko wyjątkowo w drodze egzekucji sądowej<sup>10</sup>.

Zgodnie z art. 785 k.p.c., jeżeli do uzyskania klauzuli wykonalności potrzebne jest zaświadczenie lub dokument, które według ustawy organy państwowe obowiązane są wydać dłużnikowi, wierzyciel może również żądać ich wydania. Gdy wierzyciel nie może uzyskać zaświadczenia lub dokumentu albo gdy chodzi o nadanie klauzuli z urzędu, wydanie ich zarządza sąd. Autor petycji postuluje zmianę tego przepisu poprzez dodanie po wyrazach „organy państwowe” wyrazy „albo jednostki samorządu terytorialnego”. W komentarzach do art. 784 k.p.c. wskazuje się, że przewidziane w przepisie uprawnienie wierzyciela należy odnieść także do żądania wydania zaświadczenia lub dokumentu przez organy administracji publicznej, więc nie tylko rządowej ale i samorządowej.

Zgodnie z art. 1050 § 2 k.p.c. (Postępowanie egzekucyjne), jeżeli wykonanie czynności wymaga wydatków pieniężnych lub dostarczenia materiałów, a obowiązek dostarczenia ich ciąży na wierzycielu, sąd przystąpi do egzekucji w myśl paragrafu poprzedzającego dopiero po wykazaniu przez wierzyciela, że dokonał czynności, od których zależy obowiązek dłużnika, chyba że tytuł egzekucyjny zawiera w tym względzie inne zarządzenie. Według wniosku autora petycji, wyrazy „w myśl paragrafu poprzedzającego” należy zastąpić wyrazami „w myśl § 1”. W uzasadnieniu prezentowanym przez autora petycji, w 2019 r. przy dodaniu art. 1050 § 1<sup>1</sup> zapomniano zmienić § 2.

Autor petycji proponuje też zmianę art. 47 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, polegającą na zastąpieniu użytego w nim po raz drugi wyrazu „lub” wyrazem „albo”. Zgodnie z aktualnym brzmieniem wskazanego przepisu, małżonkowie mogą przez umowę zawartą w formie aktu notarialnego wspólność ustawową rozszerzyć lub ograniczyć albo ustanowić rozdzielność majątkową lub rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków (umowa majątkowa). Umowa taka może poprzedzać zawarcie małżeństwa.

Kolejna, postulowana w petycji zmiana dotyczy art. 30 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy prawo o ruchu drogowym, zgodnie z którym kierujący pojazdem jest obowiązany zachować szczególną ostrożność w czasie jazdy w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza, a ponadto kierujący pojazdem silnikowym jest obowiązany włączyć światła mijania lub przeciwmgłowe przednie albo oba te światła jednocześnie. Autor petycji proponuje zastąpienie w nim wyrazu „lub” wyrazem „albo”.

---

<sup>10</sup> Ereciński T. (red.), Pietrkowski H., Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom V. Postępowanie egzekucyjne, WK, 2016.

Ostatni wniosek petycji dotyczy zmiany art. 213 § 1 kodeksu spółek handlowych, przez zastąpienie w nim wyrazu „lub” wyrazem „albo”. Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 213 § 1, umowa spółki może ustanowić radę nadzorczą lub komisję rewizyjną albo oba te organy. System nadzoru i kontroli w spółce z o.o. wydaje się zbyt złożony. Możliwe jest utrzymanie prawa indywidualnej kontroli i wprowadzenie rady nadzorczej i komisji rewizyjnej jednocześnie. Do tego, z obowiązku albo też z wyboru, wiele spółek z o.o. poddaje się audytom zewnętrznym. W niektórych przypadkach konieczne jest ustanowienie obligatoryjne któregoś z organów nadzoru. Jeden z takich przypadków wskazany jest w art. 213 § 2 k.s.h. Ustanawiając radę nadzorczą lub komisję rewizyjną (co ze znaczenia słowa „lub” oznacza, że również oba te organy, a więc sformułowanie art. 213 § 1 in fine jest zbędne) wprowadza się tzw. pośrednie prawo kontroli. Poza organami, prawo kontroli mają również biegli rewidenci. Wymienione organy i osoby (z wyłączeniem rady nadzorczej) są uprawnione do wykonywania tylko praw kontrolnych<sup>11</sup>. Rada nadzorcza i komisja rewizyjna są – co do zasady – fakultatywnymi organami w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Jeśli umowa spółki nie przewiduje ich ustanowienia, poza zarządem i zgromadzeniem wspólników, w danej spółce nie będą występowały żadne inne organy, natomiast kontrola wykonywana będzie przez poszczególnych wspólników na zasadach określonych w art. 212 k.s.h.

Umowa spółki może natomiast ustanawiać jeden z tych organów (tj. radę nadzorczą bądź komisję rewizyjną) albo obydwa te organy. W takiej sytuacji może jednocześnie wyłączyć bądź ograniczyć indywidualną kontrolę wspólników. Jeśli pomimo ustanowienia rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej albo obydwu tych organów umowa spółki milczy na temat prawa indywidualnej kontroli wspólników, oznacza to, że nadal przysługuje ono każdemu ze wspólników w pełnym zakresie, wynikającym z art. 212 k.s.h.<sup>12</sup>

Omawiając tę kwestię, wskazać należy, że najczęściej używane zwroty językowe w tekstach prawnych to spójniki: i, oraz, albo, lub. Zwroty te używane są w języku powszechnym przede wszystkim dla budowania takich struktur zdaniowych, które wyrażają alternatywy: rozłączną i nierozłączną, koniunkcję czy implikację. Spójniki alternatywne: to „lub” i „albo”. Spójnik albo ma określać alternatywę o charakterze rozłącznym. Oznacza tylko jedno wybrane znaczenie. Adresat ma się zachować w jeden przynajmniej sposób (z tych dwóch). Alternatywa rozłączna to takie zdanie złożone zbudowane z dwóch zdań

<sup>11</sup> Kidyba A, Komentarz aktualizowany do art. 1-300 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, LEX/el., 2020.

<sup>12</sup> Dumkiewicz M., Kodeks spółek handlowych. Komentarz, WKP, 2020.

składowych, które wyklucza jednoczesną prawdziwość i jednoczesną fałszywość obu jego zdań składowych. Jeśli zaś chodzi o spójnik „lub”, to mamy do czynienia z sytuacją, gdzie jedno zdanie jest fałszywe a jednocześnie prawdziwe. Mamy do czynienia z alternatywą nierozłączną. Adresat może się zachować w sposób A lub w sposób B lub A i B<sup>13</sup>.

**INFORMACJE DODATKOWE:**

**Do Sejmu** 15 maja 2020 r. również została złożona przedmiotowa petycja, skierowano ją do Komisji do Spraw Petycji, gdzie oczekuje na rozpatrzenie.

OPRACOWAŁA

Joanna Maria Leśniarek

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

---

<sup>13</sup> <https://www.arslege.pl/16262/materialy-edukacyjne/8836/spojniki-w-tekstach-prawnych/>.